

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kolozsvár, St. Baron St. Póp (Brassai-utca) 19

Telefon: 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000

Dr. Ramas Disz'ér 2. II. 8.



# KELET

KELET-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK Romániában

Egész évre	—	—	1050
Félévre	—	—	550
Negyedévre	—	—	290
Egy hónapra	—	—	100
Az előfizetési ára „Föld” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjeleddragább			
Csehszlovákiában			
Egy hónapra	—	—	40
Egy évre	—	—	200

1926 október 22 szombat

Kolozsvár - IX. évfolyam - 232. szám

5687 Chesván 15

**PERVA**

Mindennemű optikai **látványok**

betegápolási **cikkek** nagyraktára.

**Lázmérő** a legolcsóbb árban kapható.

**„OPTICA”**

Strada Universității No 1. Cluj

## Új választás előtt

A kolozsvári városi tanács feloszlásával nemcsak az a kedvezőtlen helyzet állott elő, hogy a városnak jelentékeny időn keresztül nem lesz választott képviselőtestülete, hanem a feloszlásnak az a rossz hatása is meg van, hogy a város lakosságát újabb politikai izgalomnak teszi ki, mely az új tanács megválasztásával természetesen jár.

Talán fölösleges megjegyeznünk, hogy a városi tanács feloszlása fájdalmasan érintett bennünket. Lehangeltségünk azonban nem az az oka, mintha a feloszlott tanács működése száz százalékban kielégített volna bennünket — bár a tanács hethónapos működése alatt sok tiszteletreméltó munkát végzett — hanem talán inkább az, hogy a feloszlás tényével a kormány — tisztán pártpolitikai szempontból — kíméletlenül nyult belé a város autonómiájába.

Hogy a feloszlás tényével szemben a kisebbségek lehangelődésből eredő megrettenés nem személyi természetű, azt a magyar párt állásfoglalása is bizonyítja, amely, annak ellenére, hogy csak igen kis számmal volt csak képviselve a tanácsban, — szintén felemelte szavát a feloszlás ellen.

Az új községi választástól alig hat hét választ el bennünket. Hat hét múlva Kolozsvár lakossága ismét a választási urnák elé kell, hogy járuljon. A különböző lezajlott választások elég tanúságot szolgáltatnak arra, hogy ma már minden kisebbségi ember, de főleg a zsidó kisebbséghez tartozó polgárok komolyan és ingadozás nélkül tudják kikristályosítani a maguk választási magatartásukat. E téren gazdaság tapasztalatok állanak a hátunk mögött és rövidlátás volna tőlünk, ha ezeket a tapasztalatokat nem hiszrosítanánk komoly és békés céljaink javára. Kolozsvár lakosságának nemzeti tagozódása szerint a város zsidó lakossága döntően befolyásolhatja az új választások sorsát is.

A tavasszal lezajlott községi választásoknál tanúi lehetünk annak a rendkívül érdekes jelenségnek, hogy majdnem mindenütt, ahol a zsidó lakosság, vagy annak többsége fejelemzetten követte a zsidó választási blokk utasításait, ott az a lista győzött, amelyet a zsidók támogatottak. Ugyazólán a mérleg nyelvén áll a zsidóság s ha számban nem is túlságosan nagy az ereje, mégis elegendő ahhoz, hogy a választások sorsát döntően befolyásolja.

Önmagunkkal és testvéreinkkel szemben való kötelességünk, hogy minden olyan testület megválasztásánál, melynek működése kihatással van, vagy lehet a zsidó lakosság sorsára, gazdasági és szociális életére, teljes erőnkkel befolyást gyakoroljunk, hogy az állam érdekeinek szem előtt tartása mellett ezek a testületek az egyetemes kisebbségek érdekeinek is védelmező fórumai legyenek.

Ezt azonban csak akkor érhetjük el, ha

egységesen lépünk fel. Nem vagyunk elegendő ahhoz, hogy megengedjük magunknak azt a luxust, hogy széttagozva és szétforgácsolva menjünk bele egy politikai kérdésbe.

A most közeledő községi választáson is csak akkor leszünk számbevéhető tényezők, csak akkor fogunk bennünket komolyan venni és egyenrangú félként tárgyalni velünk a többi pártok, ha egységesen vonulunk fel és hangzatos kijelentéseinket.

A zsidóság választási fóruma, a zsidó választási blokk, bizonyára rövidesen felhívással fog fordulni Kolozsvár zsidóságához, amelyben a közelebbi választások körüli teendőkre vonatkozólag irányelveit le fogja szögezni.

Reméljük, hogy a kolozsvári zsidó-

ság ez alkalommal is kellő érettséget fog mutatni saját népi problémái iránt s még a mult-kori választásoknál is fejelemzetten és egységesbben fog érdekelni és jogelért romppóba állani.

Nagyon természetes, hogy a zsidóság ez alkalommal is a béke jelszavával indul neki a községi választásnak és azt akarja, hogy a községi választásokból lehetőleg kapcsolódassanak ki a politikai motívumok s minden párt és minden csoport, megegyezés útján jusson hozzá az öt megillető jogos képviselőhez.

A zsidó választási blokk tevékenysége mindenekelőtt tehát a megegyezés létrehozására fog koncentrálni, mert a mi jelszavunk nem a harc, hanem a béke!

## A liberális párt a fővöben is paktumra lép a kisebbségekkel

(Bucuresti-Bukarest, október 22. Az Új Kelet tudóstól.) A liberális párt végrehajtó bizottsága ma folytatta ülését, amelyen az erdélyi és a beszarábiai szervezetek képviselői is résztvettek. Simion Mandrescu az az előterjesztést tette, hogy a liberális párt intranzigens nemzeti politikát folytasson és a választásokra kerül a sor, ne kössön paktumot a kisebbségekkel, hanem inkább román ellenzéki pártokkal. Bratianu Jonel válaszában kijelentette, hogy nem helyesebb ezt az álláspontot, mert ezzel a módszerrel a kisebbségeket egyrészt való szolidaritásba kényszerítik be, a másrészt az volna, ha a kisebbségek az egyes román politikai pártok kereteibe ovaadásnak be, és ha a legközelebbi választásokon újra önálló kisebbségeknek jelentkeznék, úgy a liberális párt éppen úgy kartall fog velük kötni, mint a jelenlegi kormány.

## A római „Secolo” pozitívumként ír a román-magyar perszonálunióról

„Magyarország területi követeléseit, valamint a trónöröklés körüli konkrét feltételeit egyelőre elfogadhatatlannak látásnak”. A bukaresti „Dimineața” megerősíti az olasz lap állításait

(Cluj-Kolozsvár, október 22. Az Új Kelet tudóstól.) Annak idején országszerte nagy feltűnést keltett a bukaresti „Dimineața” című lapban Liviu P. Nastanek a gyergőszentmiklósi magyarpárti nagygyűléssel kapcsolatban írt cikke. Ebben a cikkben ugyanis — mint megírta — a „Dimineața” tudóstója nem kevesebbet állított, mint azt, hogy a magyar pártban megindult ellenzéki mozgalom háta mögött az erdélyi mágnások egy csoportja áll, amely gróf Bánffy Miklós volt magyar külügyminiszter vezetése alatt Románia és Magyarország perszonálunióját képzeti elő Ferdinánd király jogára alatt. Azóta minden oldalról cáfolatok jelentek meg, ennek ellenére a „Dimineața” továbbra napirenden tartja ezt a régi kérdést, amely a külföldi sajtót is foglalkoztatja.

A „Dimineața” idézi a római „Secolo” október 5-iki számának egyik cikkét, amely már részleteket is tud a román-magyar perszonálunió tervéről. Az idézett olasz lap többek között a következőket írja:

„Azok a magyar arisztokraták, akik Erdélynek Romániához való csatolása által birtokaik nagyrészt elvesztették, erősen kultiválják a román-magyar perszonálunió gondolatát. Könyven be lehet bizonyítani — írja a „Secolo” — hogy a két országnak sok tekintetben azonos érdekei vannak. Ezenkívül pedig, míg egyfelől a magyarok azt remélik, hogy ezáltal legalább részben visszakapják birtokaikat, addig a románok egy ilyen megoldásban befolyásuknak nagymértékű kiszélesedését látják, valamint lényeges megerősödést az orosz veszedelmekkel szemben.

Bánffy Miklós gróf — folytatja az olasz lap — aki az erdélyi magyar mágnások egyik legjelentősebb alakja, két hétig volt Színajában,

ahol a királlyal és politikai személyiségekkel tárgyalt. Megjegyzendő azonban, hogy ennek a tervnek Romániában ellene van egy liberális párt, mint az erdélyi parasztság partja, amely a latifundiumok és a hojárak új korszakától tart, ha az erdélyi magyar arisztokraták bevonulnának a román udvarba. Ezek az arisztokraták ugyanis felöbbséges politikai képességekkel rendelkeznek és a románok attól félnek, hogy elvesztik jelenlegi befolyásukat. Ez az ellenzés főleg a magyaroknak ama feltételén alapszik, hogy vissza kellene adni nekik bizonyos erdélyi vármegyéket.

A magyar román perszonálunió gondolata nem éppen új, mert már a mult században foglalkoztatta a magyar politikai férfiakat, Eötvössel az élükön. A kettős monarchia szétbomlása után, 1919-ben ismét szönyegre került ez a kérdés, amikor Budapest román megszállás alatt volt. Friedrich magyar miniszterelnök exponált híve volt egy olyan dualizmusnak, amely az 1867-ben Deák Ferenc és I. Ferenc József által kidolgozott kompromisszum alapján jönne létre, míg Wekerle csak egyszerű vámuunióra törekedett.

Ezeket írja a „Secolo”, amelyeket a „Dimineața” a maga részéről megerősít, de hozzáfűti, hogy a perszonálunió ellenzői nem az olasz lap által említett okok miatt idegenkednek ettől a gondolatától, hanem bizonyos feltételek miatt, amelyeket a magyarok konkrét formában terjesztettek elő a trónöröklés kérdését illetően. Ezek a feltételek — fejezi be cikkét a „Dimineața” — jelenleg elfogadhatatlannak látszanak, a magyar mágnások remélik azonban, hogy az események meg fogják könnyíteni a terv megvalósítását, amennyiben sikerülni fog elhárítani időközben azokat az akadályokat, amelyek a megegyezés útjában állnak.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

**LEI 5 LEI**

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZAZÁLEKÁIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ex a szelvény érvényes dec. 2-ig

### A nagyváradi Ivriá-ban

Szombat délután 5 órára volt hirdetve az Ivria héber kör téli ciklusának megnyitása. Okulva mindenfajta összejövetelek megkezdésének pontosságára körül szerzett eddigi tapasztalataimon, csak úgy félhat körül indultam el méltóságos léptekkel a Lloyd kávéház felé, amelynek tágas éttermét egyik tulajdonos, a héber nyelvért rajongó Bárány Éliás bocsátotta az Ivria rendelkezésére tavaly nyáron. De nem csekély meglepetésemre, amikor odaértem, már javában folyt az előadás, a tágas terem zsúfolásig megtöltve, impozáns közönség előtt. Amint észrevettük, hogy vendég van jelen, nagy előzetesen minden általtakozásom ellenére, fölvezettek a hosszú sztalhoz és helyet szorítottak nekem az asztalfő balján álló ur után.

(„Nap, amely csupa legenda“)

Kohányi Rezső dr. a kör elnöke volt éppen az előadó, aki Bialiknak „Halacha és Agada“ című bájos tanulmányát ismertette, amelyben Bialik a Halacha és Agada szoros viszonyára mutat rá. Többek között Bialik azt fejtegeti, hogy maga a Halacha is jórészt agadikus elemekből szövődik egybe. Eklátáns példa rá a szombat, amelyet megannyi halachikus törvény emel a szentség piadosztábjára és mégis olyan nap ez, mely csupa agada, csupa legenda...

Kohányi dallamos, precíz szofárd héberséggel vezeti le és kommentálja Bialik gondolatmenetét, egyben hozzáfűzi megjegyzéseit is. Csak imitt-amott, ha teljesen elkerülhetetlen, fordít magyarra a gyöngébbek kedvéért egy egy komplikáltabb terminus technikust...

A hallgatóság: asszonyok, leányok, férfiak öregek és fiatalok (az ifjusági blokk, Aviva és Barisszia, mind jelen van) lélekzetét visszafojtva figyel. Mintha a „Jarché Kálá“ tüneményes korszaka elevenedne meg újból, midőn tudvalevőleg az őszi és tavaszi hónapokban zsúfolásig megtöltötték a különböző tanházakat ósapaik és ósanyáink, hogy szomjuhozva igyák lelkükbe a törvénytárgyalkodó bölcs tanításait. Pedig odakünn a Bémer téren gyönyörű napsütés van, kitünő korzoidó, amit sokan nem tudnak feláldozni semmiért. És ezek itt héberül tanulnak.

Jehudák szent álmai testet öltenek ebben a teremben, amelyben miniatűrben az egész héber nemzet van jelen és ahol a 120-130 nyelvünkért lelkesedő ember szívében 15 millió zsidónak a lélegzete dobban. Hogy is mondja Bialik?

„Jom sekuló ágádá“ Egy nap, mely csupa legenda...

(Heine, a költő és Herzl, az író)

Ugyanez a kép fogadott a következő szombat délutánján is, amelynek keretében Ráth Efraim, az ismert hábreista, az Ivria egyik alapítója és elnöktársa tartott mélyenszántó előadást „Heine és Herzl“ címen. Ebben a tanulmányban az előadó párhuzamot von Heine, a költő és Herzl, az író között. Mindkettőjüket sajátos zsidó szemüvegen keresztül analizálja. Heinet — szerinte — alaptalanul és érdemtelenül aposztrofálják „zsidó költő“nek, mert Heineban semmilyen komolyabb zsidó érzés nem lobogott, semmilyen tradíció nem birt előtte szentséggel. Mindent maliciózusan szatirikusan fogott föl. Heine — mondja Ráth Efraim — egy ingtag, életnézetekben gyökeret verni nem tudó átmeneti kornak volt a gyermeke. És ez a beteg kor ő réa is rányomta sűgmáját. Szembeállítja vele Herzlt, az író, akinek világnézleti gyökerei mélyen az idegen talajba furódtak, de a végén rátalált önmagára és zsidó voltára és aki e fölismerésében konzekvens

és gerinces maradt mindvégig. Fejtegetései oda konkludálnak, hogy nekünk az önmagára és a zsidóságára találó, az irodalomban gerinces elvű Herzl kell szolgáljon mintaképpül és nem pedig a zsidóságról és világról ingtag felfogású és önmagát meg nem találó tudó Heine.

(Szombatról — szombatra)

És így megy ez minden szombat délután. A következő szombatra is többen beígérték már elő adásukat. Köztük e sorok írója is, aki egy héber novelláját fogja interpretálni.

Igy fest a nagyváradi Ivria keresztmetszete.

A dollárnál is jobb valuta a Sipos-féle harisnya. Kapható Cluj, Reg. Ferdinand-ut 8.

Még azt is föl kell még említeni, hogy tagjait szent fogadalom köti arra, hogy egymás között kizárólag a héber lebet az érintkezési nyelv. Az egyet egyébként dusan föl van szerelve héber folyóiratokkal és szépirodalmi művekkel.

Ha valaki nagy és és jóleső zsidó élményt akar, nézze meg a váradi Ivriát. Izáák Arnold

## Hatszázötven halottja van a cubai tornádónak

### A forgószél Florida felé száguld tovább és újra fenyegeti Mlámít

(London, október 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tegnapi napon Cuba-félszigeten ugyanolyan katazitrófalimréretű tornádó pusztított, mint legutóbb az északamerikai Floridában. A legtöbb városban a telefon és távíró tönkrement. A villamoskocsik fölborulva hevernek az utcákon. A világitási műveket rombadöntötte a tornádó. A városok éjjel koromsötétben vannak Havannában. Az ugynevezett spanyolnegyed teljesen víz alá került. A forgószél halálos áldozatainak száma hatszázötvenre emelkedett. A sebessétek számít még nem tudták megállapítani. Havannában kétszáz ember halt meg, Batabonban pedig háromszáz. Mintegy tíz város és falu teljesen elpusztult. Az anyagi kárt százmillió dollárra becsülik. Az orkán százharminc angol mérföld sebességgel száguld tovább Florida felé. Mlámiban és Florida számos városában már megtették az előkészületeket a veszedelem fogadására. A nők foglyokat szabaddobcsátották a börtönökből, hogy elvégezhesék otthon a családjuk védelmére szükséges munkálatokat. A washingtoni időjelző állomás utolsó jelentése szerint, ha az orkán megtartja az utolsó időben felvett irányát, akkor lehet abban bízni, hogy a tenger felületén elterjed és Floridát elkerüli.

## Bukarestben bevezették a kenyéradót

### A fővárosi költségvetés fedezésére az üzletekben eladott árukra félszázalék értékadóit akarnak kivetni

(Bucuresti—Bukarest, október 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A főváros tanácsának permanes bizottsága tegnap ülést tartott, amelyben Bukarest jövő évi költségvetését vették tárgyalás alá. A költségvetés a tavalyinál lényegesen magasabb kiadási tételeket tartalmaz és a permanes bizottság ezen sz ülésen főleg azokat a lehetőségeket vitatta meg, amelyek alkalmasaknak mutatkoznak arra, hogy a költségvetési tételeket egyenlítőzzék. A bizottság elnöke mindanekelőtt bejelentette, hogy a kormány a jövő évi állami költségvetésben ötven millió lejt irányzott elő a főváros utóainak karbantartására.

Hogy a főváros bevételeit fokozzák, a permanes bizottság elfogadta a mult ülésen előterjesztett azon javaslatot, amely a kenyér megadóztatására vonatkozik. Eddig ugyanis a kenyér, mint előrendű közszükségleti cikk, nem volt megadóztatva, csupán a liszt után vetettek ki kilogramonként öt bani fogyasztási adót. A kenyér adója, amely a mai napon már éle be is lépett, a következő:

Fekete kenyér után kilogramonként 5 bani, félbarna után 10 bani, fehér kenyér után pedig kilogramonként 20 bani az adó. Ezt a fogyasztási adót a sütőiparnál fogják behajtani és nem a kereskedőknél. A városi tanács határozatát a főváros lakossága érhető visszatetszéssel fogadta, mert indokolatlannak tarja, hogy a kiadások fedezésére éppen ezt az előrendű fogyasztási cikket adóztassák meg.

A permanes bizottság egy másik adónemet is be akar vezetni. Meg akarja nyerni a kormány beleegyezését ahhoz, hogy az üzletekben eladásra kerülő áruk után félszázalék értékadó állapítson meg a főváros részére. Ennek az adónemnek a részletei most vannak megvitatás alatt, de ha az erre vonatkozó javaslat elkerül, nyomban a kormány elé fogják terjeszteni jóváhagyás végett.

Ezzel egyidejűleg elhatározták a községi járulékok felemelését is. Extré öt kategóriát állapítottak meg. Az első kategóriába tartozók 150-400, a másodikba 300-600, a harmadikba 600-1200, a negyedikbe 1000-2000-ig és az ötödik kategóriába tartozók 2000-4000 lejig tartozó összeget fognak fizetni községi járulékok címén.

Itt említtük meg, hogy a fővárosi kereskedelmi egyesületek október 26 án, kedden reggel kilenc órakor nagygyűlést tartanak a Dáciában, amelyen állást foglalnak a fővárosi tanács azon határozatával szemben, amellyel a kenyéret megadóztatták. A gyűlés ugyanakkor állást foglal a fővárosi tanács azon határozata ellen is, amellyel be akarja vezetni a félszázalékos értékadót az üzletekben eladásra kerülő áruk után. Ezt a manifesztációt a különböző kereskedelmi érdekközösségek arra is föl fogják használni, hogy ismételtlen leszögezzék álláspontjukat a forgalmi adó és a spekulatív törvényel szemben.

## Őszi reklamárak

# Keller & Molnár

divatruházában, Cluj (Kolozsvár) Cal. Reg. Ferdinand No 15.

<b>Férfi öltönytűszövet</b> , tiszta gyapju, kitünő minőség ..	Lei 290.—
<b>Női kabátposztók</b> , gyönyörű színekben .....	Lei 390.—
<b>l-a francia csíkos bársony</b> , minden színben .....	Lei 96.—
<b>Fehérnemű batliszt chifon</b> .....	Lei 31.—

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióku tet Str. Barifju 2., Str. Iulia Maniu 8. Cal. Mojlilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

Dicio ánn  
22. az Uj Kele  
mány, mihelyt  
nak azt tartott  
rendezen a li  
városi tanácsol

Különösen  
osztatására ker  
ma már alig v  
nek ügyeit er  
intézn. A co  
minden esetben  
mány politik  
szen márton  
liberális szinez

N  
az e

A nagy b

(Berlin, ol  
jától.) Rézle  
a poroz nem  
császárnek a  
ter özkedési  
ben a német  
térést akarja  
gol kormány  
sast jelentet  
land kormány  
császár netal  
érte-ülünk, a  
hívül a néme  
visszahozzár  
a nagy övete  
ját is fogják  
ül csak a fi  
morsának sze  
Berlin, ol  
császár a zö  
fentartására  
s: jő a thoir

## Óriás

Balfou

(Jeruzsál  
dótejtától.)  
délelőtt 11 ó  
botinszky Pa  
angol kormá  
gások óta, a  
háza itelték  
nesziát kap  
a beutazási  
botinszkynek  
zsidó lakosa  
és eddig mé  
zsidó vezér  
megállapítás  
nak külsőség  
hasonlítható  
rendezték a  
zsálemi héb  
tinába érke  
tina még ne  
olyan kitün

Jabotins  
Marasillesbő  
leantinci rop  
sége, valami  
nista fracl  
boró autom  
G pécóját  
záslórotu  
Marka mia  
veult be J  
ságu, 10 000  
meg vária,  
töte. A vá  
v rágozat  
az utókat  
résziéssel  
tatás, ame

obb valuta  
ya. Kapható  
nd-ut 8.

teni, hogy tagjait  
egymás között ki-  
kezési nyelv. Az  
an szerelve héber  
vekkel.

szidó élményt  
Isák Arnold

### adónak

#### Mi amit

szigetén ugyan-  
si Floridában. A  
hevernek az ut-  
mötétben vannak  
nél halálos ál-  
lak megállapítani.  
tiz város és falu  
százharc angol  
városában már  
adonbecsőtötték a  
kálátokat. A wa-  
tolsó időben fel-  
Floridát elkerüli.

### adót

#### félszázalék

másik adónemet  
ja nyerni a kor-  
gy az üzletekben  
százalék értékadó  
szére. Ennek az  
annak megvitátás  
javaslatával elké-  
el fogják ter-

rozták a községi  
öt kategóriát ál-  
egoriába tartozók  
600, a harmadikba  
1000-2000-ig  
börök 2000-4000  
fizetni kö. ségi já-

fővárosi keres-  
r 26 án, kedden  
vülést tartanak a  
glálnak a fővárosi  
mben, amellyel a  
vülés ugyan csak  
s azon határozata  
vezetni a félszáz-  
eladásra kerü ő  
ciót a különböző  
ek arra is fel  
elten leszógenek  
dó és a spekulá-

# lát

nd No 15.

290.-  
390.-  
96.-  
31.-

8. Cal. Mojilor  
Telefon 877

## Visszahelyezték hivatalába a feloszlatott dicsőszentmártoni tanácsot

Dicio: ánmartin Dicsőszentmárton, október 22. az Uj Kelet tudósítójától.) Az Averescu kormány, mihielyt hivatalába lépett, első feladatának azt tartotta, hogy általános nagytakarítást rendezzen a liberális rezsim alatt megválasztott városi tanácsokban.

Különösen az erdélyi városi tanácsok feloszlatására került egyre gyakrabban a sor és ma már alig van Erdélyben olyan város, amelynek ügyeit eredetileg megválasztott tanácsa intézné. A consiliul superior azonban nem minden esetben viseltetett ragarddal a kormány politikai intencióival szemben. Dicsőszentmárton első választott tanácsát, amely liberális színezete mellett helyet juttatott a

kisebbségeknek is, minden különösebb indok nélkül feloszlatták és új tanácsot választottak.

A régi tanács megfelebbezte az új választást és ebben az esetben egy a belügyminisztérium, mint a consiliul superior helyet adott a felebbezés indokainak és elrendelte a régi tanács reintegrálását.

Dr. Ariesan prefektus azonban nem hajtotta nyomban végre a belügyminiszteri rendelkezést, hanem Bukarestbe utazott, hogy a rendelet megszenesítése érdekében intervenáljon. Valószínű azonban, hogy a consiliul superior politikai szempontok kedvéért nem fog eltérni határozatától.

## Németország biztosítékot adott az excsászár visszatérésével szemben

A nagykövetei tanácsa deklarációban tiltakozik Vilmos hazatérése ellen

(Berlin, október 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Réziesesen beszámoltunk már arról, hogy a porosz nemzetgyűlés feljávította Vilmos excsászárnak a hamburgi kastélyt, mint állandó tartózkodási helyet és hogy ennek következtében a német excsászár a hazájába való visszatérést akarja megkísérlni. A francia és az angol kormányok tudvalevőleg az ellen tiltakozást jelentettek be Ámsterdamban és a holland kormányt teszik felelőssé, ha Vilmos excsászár rátalálna Hollandiára. Mint most értesültünk, a hét antant-kormány tiltakozásán kívül a német mosarohistának az excsászár visszahozására irányuló törekvései valószínűleg a nagykövetei tanácsának hivatalos deklarációját is fogják meggátolni, ami feltétlenül csak a francia és az angol kormányok demarszáinak szellemében való lehet.

Berlin, október 22. A nagykövetei tanácsának a szövetséges katonai ellenőrzés további fentartására vonatkozó határozatát a jobboldali sajtó a thoiryi közlekedés megújulásának te-

hinti. A baloldali lapok rezerváltabbak és megakarják várni, vajjon Briand helyesli-e a nagykövetei tanácsának határozatát.

Párizs, október 22. Berthelet külügyi államtitkár tegnap hosszabb megbeszélést folytatott von Höch német nagykövettel a thoiryi tárgyalások következményeiről. A francia lapok ez alkalomból hangsúlyozzák, hogy a francia szakértőknek a legelőszobában meg kell vizsgálniok egy német-francia közlekedés összes gazdasági, katonai és politikai kihatásait még a tárgyalások folytatása előtt. Az „Echo de Paris” azt hiszi, hogy az osztrák probléma lesz a döntő a közlekedés sorára nézve. A „Matin” szerint a lényeg a közlekedés eszméje, amelyet nem szabad elajjani. A „Le Journal” felhívja a figyelmet arra, hogy a közlekedést nem szabad elismetni és mindenképpen garantálni kell Franciaország és szövetségeseinek biztosítását.

A „Petit Parisien” szerint a német kormány formális biztosítékot nyújtott az excsászár visszatérésével szemben.

## Óriási lelkesedéssel fogadták Jabotinszkyt Palesztinában

Balfour óta nem ünnepeltek egy vendéget Palesztinában, mint Jabotinszkyt

(Jeruzsálem, október 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ötéves távollét után október 3 án, délelőtt 11 órakor érkezett meg Wladimir Jabotinszky Palesztinába. Tudvalevő, hogy az angol kormány az 1920. évi jeruzsálemi zavarások óta, amikor is Jabotinszkyt 15 évi fegyházra ítélték, amely alól röviddel utóbb amnesztiát kapott, következetesen megtagadta tőle a beutazási engedélyt. Most végre sikerült Jabotinszkynek Palesztinába utaznia. Az ország zsidó lakossága már előzőleg hosszú idő óta és eddig még páratlan módon készült a nagy zsidó vezér fogadtatására. A „Dor Hajom” megállapítása szerint Jabotinszky fogadtatásának külsőségei csak szokás a külsőségekkel hasonlíthatók össze, amelyeket lord Balfournak rendeztek ábtól az alkalomból, hogy a jeruzsálemi héber egyetem megnyitására Palesztinába érkezett. Attól az időtől kezdve Palesztina még nem fogadott politikai egyéniséget olyan kitünő lelkesedéssel, mint Jabotinszkyt.

Jabotinszky a „Lotus” nevű hajón érkezett Marsiliszből Palesztinába. A kikötőben a palesztinai revizionista cionisták hőspontú vezetői, valamint az Ázsef Haniycharim revizionista frakciója fogadta és kísért a már várt autóbuszhoz, amelyben családja várta őt. A kocsiját körülbelül 40 ünneplően felzászlózott autómobil követte. Tel-Avivba a Marks mikoharim és a Herzl-uton keresztül vonult be Jabotinszky, ahol bejáratatlan sokaság, 10 000 főnél többet számláló ünneplő tömeg várta, amely viharos órációkkal köszöntötte. A városba vezető egész uton fiatal lányok virágokat szórtak az autómobilja elé. Azokat az utcákat, amelyekben kocsija keresztülment, zászlókkal díszítették. Jabotinszky lelkes fogadtatás, amelyen Tel-Aviv összes lakossága párt-

áryalatra való tekintet nélkül, résztvett, újra bebizonyította, hogy a zsidó tömegek Jabotinszkyben nem ellenzéki politikust, hanem a zsidó nép egyik vezérét látják.

Vasárnap este tartotta meg első ülését a palesztinai cionista revizionista párt központi vezetősége. Ezen az ülésen Jabotinszky referált a cionista mozgalom világpolitikai helyzetéről, valamint a revizionista szervezet jelenlegi helyzetéről a galut országában. Ugyanezen az ülésen állapították meg Jabotinszky munkaprogramját arra az időre, amelyben Palesztinában tartózkodik.

Palesztinában való tartózkodásának első idejét Jabotinszky a gazdasági és országépítési problémák tanulmányozására fogja fordítani, amelyek keretében az ország vezető egyéniségeivel fog megbeszéléseket folytatni. Idejének fennmaradó részét politikai és szervezeti ügyek elintézésére szenteli. A palesztinai cionista revizionisták konferenciája október 27 án nyílik meg Tel-Avivban. A konferencia tanácskozásein Jabotinszky is részt fog venni. Értesülések szerint Jabotinszky, a Vaad Leumi legkorábbi ülésére meghívót kapott.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát és derékfájás ellen a természetadta „Ferencz József” keserűvíz, naponként többször bevéve, biztos segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferencz József víz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárkban, drogériákban és fűszerüzletekben.

## Vihar után...

Az Uj Kelet állandó hollandiai tudósítójától

Az utóbbi időben Európában dúló viharok következtében legérzékenyebben Hollandia szenvedett.

(Hága, november 17.) Az amsterdami városi muzeum egyik legszebb festményei közé Jozef Israels: „Vihar után” című képe tartozik. Szerény halászkunyhó, szerény berendezés. Az ajtóban, a lépcsőn fiatal asszony ül s könnytelen szemekkel, révetegen, összerorult torokkal arra néz, ahol a már elcsendesült tenger a végtelenbe nyúló égboltozattal csökölök. Háta mögött, falhoz l palva szikkadt öreg asszony áll s kőténye szélével könnybeborult szeméit törli. A szoba közepén terített asztal, csupán szegényes táblól kisgyermek emeli szájához a ksalat. Az ételt azonban nem tudja lenyelni, kicsiny torka összerorult anyó és nagyanyó fájdalma miatt s ő maga is, az apró emberke, oly félénk szomorúsággal tekint a nagy semmibe, hogy az igazán tragikus... Hová néz ez a három szerencsétlen? Miért kiált le ránk néma fájdalom? Miért...? Apa, férj, fiu... Nincs... elnyelték a habok. Halászbárkástól, talán épp akkor, amikor már egy néhány fickándozó halacska hálójában volt. Aztán jött a vihar, a tenger csöndes víztömegei hullámvadakká vedlettek és elnyelték a szegény jó embert. A fogságból kiszabadult halak talán örültek s vad áncban talán örömtort tünnepeltek, de a szerény kunyhóban három jó lélek most már hiába várta vissza a kenyérkeresőt.

Jozef Israels eme képe most meglevenedve is előtem volt. Még nem tudják bizony, de százra becsülik a halászok számát. Szézen... apa, férj, fiu... A legőibb halászt Scheveningen az Észak gyönyének nevezett világi fűdőhely, melynek régi része Európa egyik leghíresebb halászfaluja. Aztán Ymuidon, ott, ahol az Északi-tengertől óriási gőzösök jönnek be az Északi csatornán keresztül az amsterdami kikötőbe. Aztán Katwyk, szintén az Északi-tenger mentén. Továbbá a Zuiderzel számos

Október végén megjelenik az új

# Moravetz-album

118 oldalon, 38 zeneszerző 55 műve. 8 opera, klasszikus előadási és színdarab, 14 kabarédal, kuplé műdal, 15 tangó, éhímny keringő stb. modern tánc, 17 magyar népdal, hallgató és csárdás tartalommal.

## 50000 lejes pályázatot is közöl

hivatásos és amatőr zeneszerzők számára. Egy kis rátermetiséggel most már bárki könnyen lehet zeneszerző, mert bármelyik pályadíj elnyerésével az album kiadója az esetleg eddig fel nem fedezett zeneszerzők műveit nyilvánosságra hozza és a nagyközönség számára hozzáférhetővé teszi.

Van azonban kívül az albumban egy egész csomó

## meglepetés,

valamint számtalan kedvezmény az album tulajdonosi számára. Mindent egybevetve, az idei karácsony elvitáztatlan szíveskedése

## az új Moravetz-album

Megtekinthető és kapható minden könyvkereskedésben.

kis faluja.

A tenger, amely ellenállhatatlanul vonzra már kora ifjúságtól fogva a halászfutót, a legszebb, a legmagasabb ideálokat tükröztetve eljűk és megannyiszor haldokl, csalfán rászedi őket, újból követelte áldozatait. Asszonyok, gyermekek vigasztalatlanul maradtak vissza, jövőjükhöz nézve, sötétben, félénk gondokkal. Sok ember, asszonyoknak legöregebbje 70, a legfiatalabbja 16 volt, a hámuakat eltépött, vad elemekkel vívott harcban életét vesztette. Mindössze egy pár menekült meg, sebzett testtel, talán éppen akkor, amikor a halál feljűk is nyújta felelősség karjait.

Scheveningen és a többi falvak fiúkat gyászolják, akik 10 nap előtt halázzalra indultak, de akik már feljűkba már soha vissza nem térnek. Szűzről-szűzre szállt a hír a viharodott halászok, akik anyai veszélyen mentek keresztül, némán vették tudomásul a borzalmas hírt, de sok könny is elhullott asszonyok szeméből, akik szívó azokért dobogott, akik még csak nem régen tengerre szálltak, hogy asszonyaik mindent elveszítésének egyetlen egy viharos éjszakán, azt, amit az élet nekik adott... Mely lehángoltság uralkodik ott, ahol férjek, apák és fiúk tüntek el. Egyik áldozatfeleséget és nyolc gyermeket hagyott hátra. Az anya kétségbeesetten ördögögt, amikor a szomorú hírt hozták. Egy anya csak nemrég férjét vesztette el a tengeren és most fia is odavezett. Egyik áldozat, aki már évek óta nem folytatta a halászatot, most munkanélküliségtől kénytelen újból tengerre ment és odaveszett... Négy gyermeke maradt hátra. És így, számtalan esetet sorolhatnánk fel szomorú öszegyekben, mindig ismételve a visszamaradottak kétségbeesítő fájdalmát.

Egy kiszolgált halász, akit a tenger éles, sós illata keresztülkaszál ajárt, akinek borotvált képén ráncok labirintja egy élet küzdelméről sejtetik, az szokás elsőnek a híreket hozni csónak halászkunyhóba. Az mondta nekem a következőket:

— Évek óta végzem e tragikus feladatot. Már számtalan családhoz léptem be olymódon, hogy keblem gyászhirokat rejtett és évek óta vigasztaló szavakat kell mondjak azoknak, akik nek a Halál fiát, vagy férjét rabolta el. A csapat némán fojtják magukba, vagy vigasztalanul panaszos sírásban törnek ki. Oly nyers és oly kegyetlen a tenger és mégis... egy asszony sem fogja fiát visszatartani, hogy ne szálljon tengerre.

A régi halászfaluban nem beszélnek egyébről, mint a legújabb katasztrófáról. Apró csoportokban emberek, asszonyok állanak, tanácskoznak azok sorsáról, akiket a vihar sorakból elragadott. Öreg halászok állítgatják, hogy ők maguk ritkán láttak ilyen vihart. Ilyen hatalmas erejű hullámvérésnél a legerősebb bárka sem tud ellentállni. A vihar könnyedén szakít nyílásokat a bárkán és szedi szét a nehéz tölgyfadeszékákat és a táncoló járművet játszva borítja fel. Még nem érkezett be minden hír s így érthető, hogy még körülbelül 100 halászt vár haza nyugtalan családja. A scheveningeni halászok igen lakonikusak s így ha pár napon belül hazsajónnek, legfeljebb arról fognak említeni, hogy rossz idő volt a szabad tengeren, de nem tartják majd érdemeznek, hogy rendkívül időjárás emlétenek. Ezt már foglalkozásuk és felfogásuk kívánja így. Hiszen oly gyakran vannak veszélyeknek kitéve és ha minden jól folyik le, hamarosan tulteszik magukat rajta.

A tenger most már egészen csendes. Az északi Alkmaartól egész Hoek van Hollandig, végig a tenger partján hajó- és bárkaroncokat vetett ki a tenger; a scheveningeni strandon, ahol ezelőtt pár héttel még Newyork gazdagsága és Páris eleganciája karanfogyva sétált és a lemenő nap csodás aranyugaraít pénznek, azaz ékszernek szerette volna kovácsolni, ott most egy óriási kereskedelmi gőzhajó otromba teste furódott be a tenger hullámainak jóvólátából... Az eső bőven hull és ez az alföldes ország szívesorogva várja az ezendő második árvizét. Marken, a híres Marken szigetecske, Vollandam mellett, ahol évonta sok ezer idegen bámulja meg a világ legérdekesebb nép-

v sletét és szokásait, most teljesen víz alatt van. És a holland nép bírja a sok szenvedést, edzett egy újabb katasztrófára. A legnagyobb ellensége, a víz pedig zavartalan munkát végezhet. A tüstet el lehet oltani. A vizet itt még szilipekkel sem lehet elcsendesíteni. Nem

lehet kérlelni: „Ne mosd alá házam!” vagy: „Ne tedd tönkre virágjaim!” vagy: „Ne rabold el a fiam, a férjem!” Csak nézni lehet azt, komor arccal, belső fájdalommal, ölbe hullott kezekkel, tehetetlenül... mint ahogy Israels azt megfestette... Pollák Rudolf

## Felmentő ítéletet hoztak a második kommunista-perben

Ullmann Sándor és társa a kolozsvári hadbírótság előtt

(Cluj-Kolozsvár, október 22. Uj Kelet tudósítójától.) Az itteni hadtest hadbírótsága ma délelőtt tárgyalta Ullmann Sándor nagyváradi magántisztviselő ügyét, aki két és fél hónap óta a vizsgálati fogságban a hadbírótság börtönében, azért, mert az elmúlt képviselőválasztások alkalmával állítólag állanszlikan agitációt fejtett ki és mert résztvevő gyanúja miatt a hadbírótság elítélte, amelyben tudvalevőleg a hatóságok állanellenes tendenciát látnak.

A tárgyalást délelőtt 10 órakor nyitotta meg Buibuc ezredes hadbíró, einök. Ullmann Sándort néhány perc múlva bevezetik a terembe és vele együtt behozzák Kádár József nagyváradi munkást is, aki a bűnügyben Ullmannnak társa. A halgatóság sorában a nagyváradi és kolozsvári munkásság képviselői, továbbá Ullmann felesége foglalnak helyet. A védők padján dr. Dunca Jenő látjuk.

Megkezdődik Ullmann Sándor személyi adatainak felvétele. Elmondja, hogy harminckilenc éves, nagyváradi lakos, kereskedelmi végzettsége van, foglalkozására kézve magántisztviselő.

Ezután a bírálói ügyés emelkedik szólasra. Kifejti, hogy Ullmann Sándor a lezajlott képviselőválasztásoknál a munkásság jelöltje volt Máre-

marosszigaten. Ullmannal odantartában a rendőrség egy százdolláros bankjegyet talált, amit Ullmann Sándor kommunista agitáció céljaira akart fordítani. Ezt a pénzt kalföldről kapta, a harmadik Internacionáléból. Vádolja ezenkívül azzal, hogy proletárkeresztelőként asszisztált és ott kommunista szellemben beszélt.

A tanúk kihallgatása következik. Dr. Rozvány János és dr. Szántó Dezső egyöntetien azt vallják, hogy Ullmann a százdollárt a nagyváradi munkáspárttól kapta, azért, hogy a képviselőválasztásnál megengedett törvényes agitációt kifejthesse.

A proletárkeresztelőkre vonatkozólag a tanúk kijelentik, hogy ezek az üncsepégek nem vallásellenesek és csupán az újszülötnek a munkásság közö ségében való felvételét jelképezi.

Dr. Dunca Jenő védő pontról-pontra igyekszik megdönteni az ügyész vádjait és kimutatja, hogy Ullmann terhére semmiféle bizonyíték nem tudott a vád produktálni.

A bíróság rövid tanácskozás után meghozta ítéletét és úgy Ullmann Sándort, mint Kádár Józsefet a vád és annak következményei alól felmentette, Ullmann felesége a nagy ördömbíre elájult. A bíróság egyes tagjai siettek hozzá és fellocsolták.

## Meghalt Jean Chrissoveloni, a Chrissoveloni-bankház elnöke

(Cluj-Kolozsvár, október 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napok óta súlyos beteg Jean Chrissoveloni, a Banca Chrissoveloni pénzügyes elnöke pénteken délután félkettőkor, hosszabb agónia után a bukaresti Antoniu-szombatiumban meghalt. Mint ismeretes, az életerős, alig 46 éves ember néhány nappal ezelőtt súlyos agybetegséggel megbetegedett. Mínt hogy kényes műtétit beavatkozásra volt szűzesség, három külföldi: egy német, egy francia és egy orosz sebészprofesszort hoztak Bukarasba, akik Chrissovelonit tegnapelőtt megoperálták. Az operáció azonban, bár sikerült, valószínűleg elhárította és Chrissovelonit nem sikerült megmenteni az életnek. Már a cüttörtökön kiadott orvosi hulletin válságos fordulatáról számolt be, ma reggel pedig orvosai kijelentették, hogy aligha éri meg a szombat reggelt.

Jean Chrissoveloni régi, előkelő bankárcsaládból származott és egyik pénzügyi vezetőegység volt a régi Romániának. Tekintélyét erősen növelte a galsci Watson & Jones nagy mezőgazdasági gépkereskedő cég főnökének leányával kötött házassága, melyből egy leánya született. Ugy az óriási családi vagyon, mint a nagykiterjedésű érdekeltségekkel rendelkező bankház ügyeinek vezetésével egy idő óta Chrissoveloni veje volt megbízva. Azt azonban, hogy ki kerül a most elhunyt Jean Chrissoveloni helyébe, még nem lehet tudni.

Jean Chrissoveloni nevének elsőrangú mtrkája volt nemzetközi viszonylatokban is. Párisi palotájában egyformán megjelent a nyugati arisztokrácia és a putokrácia is. Amikor Ferdinánd király legutóbb Párisban járt, az ő palotájában találkozott össze a volt trónörökösökkel.

Wilcoa, volt amerikai köztársasági elnök özvegyét romániai utján Chrissoveloni asszony

kísérte el és ő látta vendégül szívesül villájában az elnök özvegyét.

Chrissoveloni beasó, meghitt barátja volt a királyi udvarnak. A háboru alatt párisi fiókját tette meg a Banca Chrissoveloni központjává és onnan vett részt a román hadjárat finanszírozásában. Nagy érdemeit mindenütt elismerették és ez politikai súlyt adott neki. Halálával igen érzékeny veszteség érte a román pénzügyet.

Kolozsváron a kora esti órákban terjedt el Jean Chrissoveloni halálának híre, amelynek vétele után a Banca Chrissoveloni fiókjának, valamint az ennek érdeklőrébe került Erdélyi Bank palotájára kitéztek a fekete lobogót.

## Fontos! Szabókellékek, bősés, céna, Neumann Károly

Rogina Maria 10. szaküzletében vehető  
400 Yd. olasz céna 8 L. 300 Yd. angol céna 15 L.  
50 mt I-a gépselyem 3-50 Duplaszélés vattelin  
Duplaszélés glott 110 L. 1 m. 175 L.

**TUNGSRAM**  
AZ UJ TUNGSRAM LÁMPA  
MÁR MINDEN SZAKÜZLETBEN KAPHATÓ

### Ki akar szép lenni?

Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha Maria szeplő krém-et használnak. Hatásáért felajánlunk 1 Fehé it Ártalmatlan, **Ára 30 L.**

Főlerakat: Császár gyógyszerár, Tg.-Mures, Albina-palota, 8 tégelynél díjmentes postai szétküldés. Kapható Clujon: Bőzsa-drogueria. Aradon: Wolfek és Welsz drogueria. Oradlea-Mare: Apollo drogueria

**Színházi poudert ma is a Höfer 2. számú, 3 színben kapható**

# A feloszlatott kolozsvári tanács manifesztuma a város lakosságához

Miért mondott le Bolintineanu a kinevezett tanács tagja? Az új tanács kiosztotta a munkaköröket

(Uj-Kolozsvár, október 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári városrása új urai, a kormány által kinevezett Comisia Interimara tagjai ma délelőtt átvették hivatalukat. A városban általános feltűnést keltett az a hír, hogy a kinevezett bizottság egyik tagja Alexandru Bolintineanu lemondott tagságáról. Az Uj Kelet munkatársa felkereste Bolintineanun, aki lemondása okairól a következő érdekes felvilágosítást adta:

Miért mondott le Bolintineanu

— Közvetlenül azután, hogy a Comisia Interimara tagjai a prefektus kezébe letették az esküt, Osvada polgármester értekezletre hívta össze az új tanácsot, amelyen valamennyien résztvettünk. Az első tanácsülés egyelőn pontjaként Osvada polgármester ur felolvasta a tervezetet, amely kiosztja az egyes tanácsosok között az egyes részterületeket. A legugyobb meglepetésemre számomra semmilyen munkakört nem talált Osvada polgármester és míg a tanács egyik tagja megbízást kapott különböző teendők ellátására, addig én kimaradtam a listából.

Én nem tartottam és nem tartom azt méltónak, hogy az amugy is sok anyagi nehézséggel küzdő városról fizetést húzzak, anélkül, hogy a közigazgatás munkájához hozzájárulhatnék. Ezért, közvetlenül a beosztás felolvasása után felálltam és a következőket mondtam:

— Polgármester Ur, tekintsen engem lemondottnak! Azzal hívom fel az illetékeseket, értesüléseink szerint egyébként Bolintineanu sértőnek találta magára néve mellőzése és jogorvoslásért fordul a belügyminiszteriumhoz.

Kik az ügyosztályok új vezetői

Osvada polgármesternek egyébként kétségtelenül nehéz dolga volt az ügyosztályok elosztásánál, mert tizenegy aspiráns volt arra a munkakörre, amit eddig az állandó bizottság hét tagja töltött be csupán. Ezért például a közigazgatási ügyosztály három tanácsos között kellett megosztani, míg a polgármester maga eltávozott az általa vezetett pénzügyi osztály éléről.

Az új beosztás egyébként a következő: Elnök és személyi ügyek intézője Vasile Osvada. Elnökhelyettes és a jogügyi osztály vezetője: Laurian Gábor képviselő. Műszaki osztály: Bohatiel Leo mérnök. Pénzügyi osztály: Juliu Enescu, a Banca Agrara igazgatója. Egészségügyi osztály: Dr. Lupan sebész. Állategészségügyi: Sabin Oprea, a Baritiu tanára. Lakáshivatal: Septimiu Popa, a Biruinta munkatársa. Gazdasági ügyosztály: Nicolau akadémiás tanár. Állampolgársági, katonai ügyek: Ciortea Aurel, a kereskedelmi akadémia rektora. Kultur- és közoktatásügyi: Dr. Victor Stanciu, egyetemi tanár.

Manifesztumban tiltakoznak a feloszlatott tanács tagjai

A feloszlatott tanács tagjai, legutóbbi ülésükön hozott elhatározásukhoz híven, manifesztumot szövegeztek meg, amelyet a sajtó és a plakátok útján fognak Kolozsvár lakosságához eljuttatni. A manifesztum így szól:

Polgártársak!

Hét évig tartó centralizált közigazgatás után végül az év elején az urnák elé járultak Kolozsvár polgárai, hogy az új közigazgatási törvény értelmében maguk válasszák meg a város sorsának intézőit. Hét év után végre alkalma nyílt a kolozsvári polgárságnak, hogy választójai útján érvényre juttathassa akaratát a város gazdálkodásában. Az új közigazgatási törvény azonban csak egy quasi-autonómiát biztosított a városnak.

Már az első napokban azután, hogy a kolozsvári lakosság megbízásából átvettük a város ügyeinek vezetését, az uralkon lévő párt helyi tagjai az intrikák leviáját indították meg a tanács tagjai ellen. Nem tetszett a kormánynak az, hogy a tanács tagjában a város akaratából ellenzéki tanácsosok jutottak be nagy többségben és mintán jogi indok nem volt a tanács azonnali feloszlatására, türelmet kerestünk eltávolításunkra. Ezért történt meg az, mai paratlan a közigazgatás történelmében,

térítő letelte után alakítottuk meg a városi tanácsot. Ime, jellemző példa arra, hogy milyen komolyak voltak azok az okok, amelyek a kormányt arra késztették, hogy a tanácsot feloszlassa.

Nyugodtan, tiszta lelkiismerettel és öntudattal távoztunk a város éléről, mert hat hónap alatt, míg a város ügyeit vezettük, mindent elkövettünk, hogy a város ügyeit konszolidáljuk és minden polgár érdekét egyformán megvédtük, nemzetiségre, fajra és felekezetre való különbség nélkül. Éppen ezért manifesztumban fordulunk Kolozsvár lakosságához és felhívjuk, hogy a decemberi választásokon juttassa az urnák előtt ismét érvényre akaratát.

Ez a manifesztum volt utolsó aktsa Kolozsvár legálisan megválasztott városi tanácsának.

## A budapesti egyetemi zavargások a nemzetgyűlés előtt

Fabian képviselő szerint maguk a tanárok szítják az antiszemita mozgalmat

(Budapest, október 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Pakots József a legutóbbi egyetemi zavargások miatt szólalt fel:

— Példát kell statuálni, hogy ilyen események többé ne fordulhassanak elő, — mondotta.

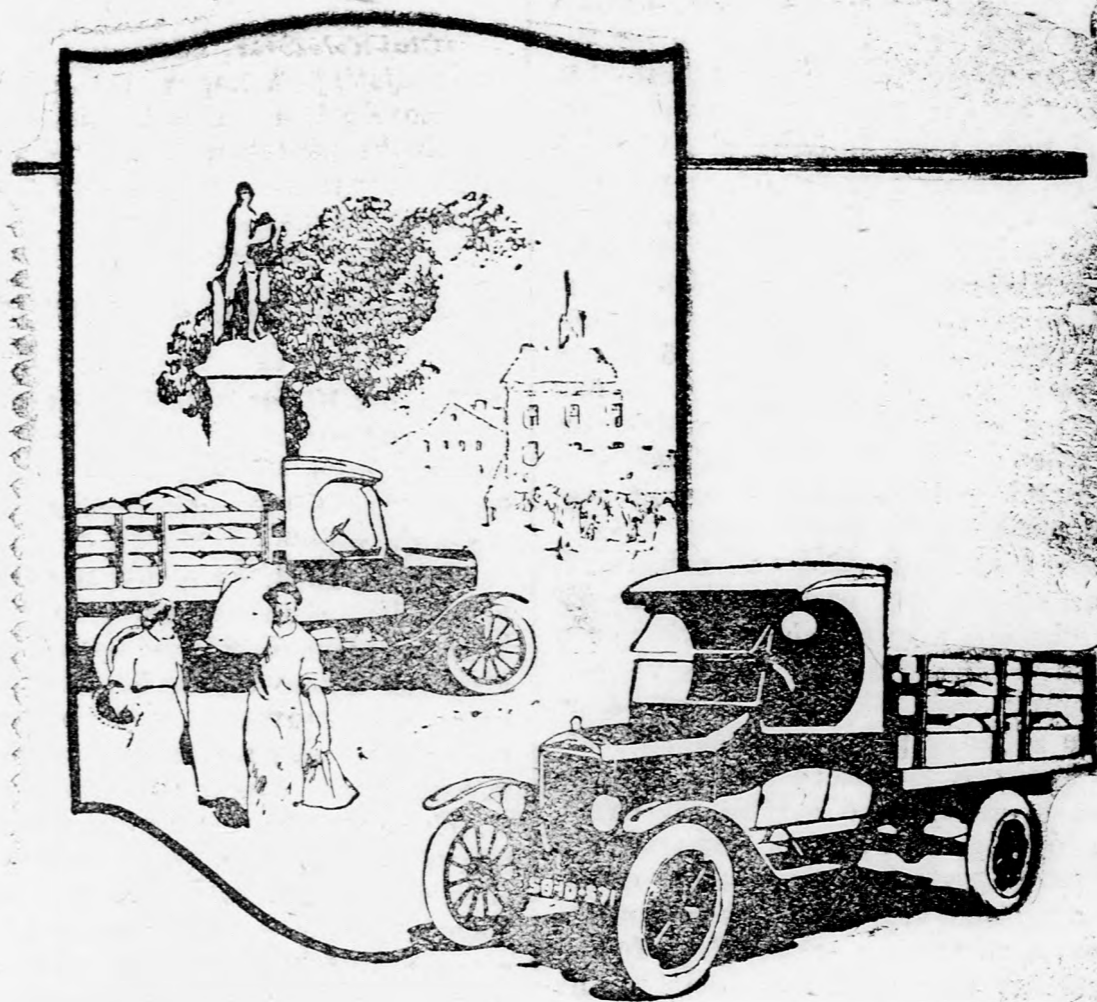
— Nagy hiba, hogy a kormány tárgyalófelének tekinti az egyetemi ifjúságot. Fabian Béla képviselő közbeszólt:

— Az egyetemi tanárok szítják az egész mozgalmat. Követelem, hogy zárják ki az egyetemről a zavargókat.

Petry kultuszminiszteri államtitkár azonnal válaszol az interpellációra és azt mondja, hogy intézkedés történt a rend helyreállítására.

— Két eset fordult elő az egyetemen, — mondotta Petry, — az egyik, amikor Ádám professzor ellen tüntetést a diákság, a másik, amikor zsidó diákokat inszultáltak. Meggyőződtem, hogy általános rendbontásról nem volt szó, a bajtársi szövetség tagjai nem is vettek részt a mozgalomban.

Az államtitkár megnyugtatta a nemzetgyűlést, hogy rajta lesz, hogy a bűnösök méltó büntetésben részesüljenek.



## Tények:

Az egytonnás Ford teherkocsi a legolcsóbb: hasonlítsa össze az árakat!  
Az egytonnás Ford teherkocsi üzemi költsége a legkisebb: figyelje meg a pótalkatrészek árát!  
Az egytonnás Ford teherkocsi a modern üzleti életben nélkülözhetetlen, különben nem volna olyan kimagaslóan általános az elterjedtsége minden üzletágban és mindenféle szállítmánynál.  
A Ford szállítóeszközök több van forgalomban, mint az összes többi márkából együttvéve.  
Miért? Gondolkozzék kissé e tényeken!



5 különféle karosszériatypus azonnal szállítható



Ford Motor Company

Létezzon még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét!

23 október 23

házas! vagy: Nagy: „Ne rak nézni lehet falmakkal, öbe... minabogy Pollák Rudolf

ásodik

előtt

zátában a rend- yet talált, amit agító céjaira fődről kpta, a adolja ezenkívül asszisztált és ott

nik. Dr. Rozvány etten azt vallják, egyvárad munká- pviselőválasztásnál kifejtessze.

szólás a tanuk tek nem vállal- nek a munkásság zsi.

pontra igyekszik kimutatja, hogy yitő: len tu-

után meghozta et, mint Kádár eményi aól fel- nagy örmbirre siettek hozzá és

ni-bank-

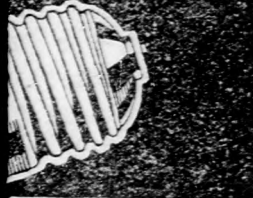
sziaszi villájá-

tt barátja volt a att párisi fiókját elni központjává adjérat ficaszi- ndenütt ellamer- neki. Halálával a román pénz-

akban terjedt el híre, amelynek eloui fiókjának a került Erdélyi kete lobogót.

t, bálás, cérna, telin, gombok Károly éiben vehető l. angol cérna 15 L. zéles vateilin 1 m. 175 L.

RAM



AZ UJ INGSRAM D LÁMPA BEN KAPHATÓ

ltos asszonyok, nek leszek, ha cém-el rt feladss! Ara 30 L. tai szétküldés. ollo droguaria

apható



# HIREK

**Az Uj Kelet az egyetemese erdelyi es bansagi zsidóság napilapja.**  
Szerkesztik Giszkalay János és dr. Marton Ernő  
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő  
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

**mai napló**

**Szombat**  
Szida: Vajrá  
667 Chesvánt 15.  
1926. október 23

**Az osztrák szociáldemokraták hadat üzentek a Seipel kormányának.** Bécsből jelentik: A szociáldemokraták tegnap este számot helyen gyűléseket tartottak, melyeken Seipel szövetségi kancellárrá való megválasztása ellen foglaltak állást. Hangzottak, hogy az új Seipel kormányt, tekintettel előrelátható összetételére, provokációs minisztériumnak, harci kabinetnek tartják és a maguk részéről éles harcban fognak állani Seipel kabinetjével szemben.

**A francia bankárok fentartással írták alá a világ bankárainak manifestumát.** Berlinből jelentik: A Berliner Tagblatt közli az amerikai és európai bankároknak a világgazdaság megújítására irányuló manifestumát. A kiadvány tartalmára nézve novum az, hogy a francia aláírók fentartást hangoznak, amennyiben a bajok eredő forrását a valuták ingadozásában látják és a valuták orvoslását tartják az első és legfontosabb feladatnak, amelyet aztán a vámhatárok kiküszöbölése és a szabad kereskedelem kiépítése követhet. Német gazdasági körökben az abszolut tulságosan optimistikusnak tekintik és bizonyos fentartással fogadják, de megállapítják, hogy a manifestum mindenestire alkalmat fog adni arra, hogy az egyes országokban fontos tényezőkből álló csoportok nemzetközi támogatásra támaszkodva a gazdasági kérdések elsőbbségét hangsúlyozzák a politika kérdéseivel szemben.

**Reading lord, volt indiai alkirály enőki anast viláit egy palesztinai vilámostársaságnál.** Londonból jelentik: Reading lord, India volt alkirálya, aki tudvalegőleg zsidó származású és a cionista mozgalomban vezető szerepet visz, néhány hónappal ezelőtt világgörötra ment. Világgörötra való távozásakor különböző kapcsolatban került fel lord Reading neve, de ezeket a kombinációkat eddig megcáfolták és így nyilvánvalóvá vált, hogy a hatalmas karriert befutott államférfi végleg visszavonul a közéletől. Reading lord több ízben kifejezte azt az óhaját, hogy szeretne végleg Palesztinában letelepedni. Így nem hat egészen meglepően az a hír, hogy a vilámostársaság elsőbbségi foglaltja el India volt alkirálya a most megjelent Elektroműveknél, amelynek egymillió font az alapötkeje és koncessziót kapott az egész ország villanyosítására.

**Amerika részvesz a világgazdasági konferencián.** Washingtonból jelentik: Coolidge elnök, Mellon kincstári államtitkárral egyetértve, elhatározta, hogy Amerika részvesz a világgazdasági konferencián, amelyet a Népszövetség hív össze. Hivatalos amerikai körök üdvözlik a nemzetközi gazdasági manifestumot és kedvező perspektívát látnak Európára nézve, konstatálják azonban, hogy a manifestum nem vonatkozik az amerikai helyzetre.

**Megbukott a „Wiener Oper“ Brassóban.** Tudósítónk jelenti: Mintegy tíznappal ezelőtt kezdte meg egy bécsi színzárkából összeállított társulat romániai turnéját, amelynek első állomása Brassó. Az operatársulat romániai vendégszerzéseit egyik brassói koncertiroda készítette elő. A nagy reklámozással beharangozott opera előadások nagy csalódást okoztak azoknak, akik súlyos anyagi áldozattal megváltva bérleteiket, a bécsi operának hirdett előadásokban a nyugati metropolis fővárosi színjáratát várták. Már az első előadások után nyilvánvaló volt, hogy a társulat, bár — megengedjük — bécsi színészekből rekrutálódott, azonban semmitestire sem képviseli azt az első klasszist, melyre a közönség birtás belépődíjainak ellenében joggal várhatott, különösképpen egy „Wiener Oper“ büszke

evét viselő társulattól. Kétségtelen, hogy a társulat rendelkezik néhány jó erővel is, akik hanganyag és játék tekintetében egyaránt a színpadon megállják a helyüket, a kitző karmesterről sem szabad megfeledkezni, de ezek nehezen tudják pótolni azon kiáltó fogyatékoságokat, amelyek társzerleplők megjelenési és játékbeli felkészültségükben megnyilatkoznak. Még élénk emlékeztünkben van a komikus fajú Travata-előadás, amely után ugyan kissé megvisszított Mozart könnyebb komikusoperájának a „Fegyverkovács“-nak színrehozása, de a többi előadásokban is már mind nagyon közepes szintű közönség. A helyi újságok szordixós kritikáikkal a legnagyobb jóindulattal írtak az előadásokról. A félig teit nézőterek azonban a legigazabb bizonyítékai megállapításainknak. (F. P.)

## Ne hagyja magát

hirdetéseivel **Bármily zeneművet** rakváltól eltántoritani. legőcsöb ban szállít **Révész Béla** Marosvásárhely. Kérjen a jegyzéket.

**Szenzációs fordulat az illovi törvényszék panamái ügyében.** Bukarestből jelentik: Az illovi törvényszéken történt vizsgálatsok ügyében elrendelt vizsgálat újabb szenzációs eredményt produkált. A vizsgálat megállapította, hogy a pénzügyminisztérium számviteli osztályának egyes tisztviselői részeseek abban, hogy az állam több nagy özszegekéről szóló leletezési part az illovi törvényszéken elvesztett. A vizsgálatot kiterjesztették a pénzügyminisztérium számviteli osztályára is.

**Eljegyzés.** Fischer Erzsé és Deutch Béla Temesvár jegyessék. (Mind a külön értesítési helyett.)

**Arccel Antal T. aca eljegyezte Kohn Irénét** Tg-Muresről. (Minden külön értesítés helyett.)

**Kéthavi fogházra ítélték Hebelt magyar szocialista képviselőt.** Budapestről jelentik: A büntető törvényszék pénteken tárgyalta dr. Hebelt Ede szocialista képviselőnek ügyét, akit a rendőrbizottság rögalmazása miatt kéthavi fogházra és nyolcmillió korona pénzbüntetésre ítélt. Hebelt ugyanis a rendőrségen Parkás fő társaság előtt megismételte a képviselőházban elhangzott interpellációját, amelyben a rendőrségi brutálításokat tette szóvá. Hebelt a rendőrfőtanács előtt is fentartotta állításait és gazságnak mondotta a rendőrség munkáját. A törvényszék jóváhagyta a rendőrbizottság ítéletét.

**Biztosítsuk életünket és vagyónkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél.** Képviselet az ország minden helységében.

**Csak az „érdemes“ diákok kapnak ezental külföldi valutakézdeményt.** Bukarestből jelentik: A külföldi egyetemeken tanuló romániai diákok régebben azt a kedvezményt élvezték, hogy pénzküldeményeiket bizonyos összegig a napi kurzusnál jóval magasabb árfolyamon válthatták be. A lejzuhanás idején ezt a kedvezményt felfüggesztették és azóta a kormány tagjai között állandó vita tárgyat képezte ez a kérdés. A mai napon azután a valutabizottság elhatározta, hogy a külföldön tartózkodó diákok közül csak az arra igazán érdemeseknek fog valutasegélyt nyújtani. Arról, hogy a valutabizottság kit tart majd igazán érdemes diáknak, nem szivárgott ki semmi hír.

**Estélyi és alkalmi ruhákra áttört és színes himnuszok, briliáns és dísz festések, bordúrák, plüssök párisi miuták után készűlnek a „Műhimző Szalon“-ban** Str. Memorandului (Unió-u.) 15. emelet

**Az ősz ujdonsága**

a Dreher Haggenmacher sörgyár **ősi sőre**

**Extra-Special**  
mindenütt kapható

# SPORT

## Kolozsvár négy válogatott csapata

(Csoj Kolozsvár, október 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csütörtök délutáni meglehetősen gyeegén sikerült trizal mérkőzés után Sallócsanu G. igore szővetségi kapitány a következőképpen állította össze Kolozsvár válogatott csapatát:

Rosenfeld I. — Wesel — Dr. Hirsch F. zekas — Schultz — Klein, Isvánffy I. — Raki — R. ményi — Fahn — Cipogau.

Tartalékok: Krieshoffer, Braun, Stancu, Makasi, Haniade II., Pollák, Farkas, Felebingler.

Ezuttal első ízben ölti magára a válogatott dresszt Rosenfeld Ferenc, a Haggibbor tehetséges goalkeppere, hosszú szünet után pedig ismét a válogatott csapatba került Wesel Károly, a Haggibbor színpadkúsz, talentes hátvédje, akit az uőbbi hetekben kijátszott formája alapján méltán illet meg ez a megtiszteltetés. A feljavult Haggibbort egyébként öt játékos reprezentálja.

A mérkőzés előtt a II. o. válogatott és az ifjúsági válogatott mérk. össze erejüket.

### Ifjúsági válogatott:

Puscariu V., Budistean V. — Muresan CFR, Ordentlich H. — Gyurkó RMS — Curta CFR — Varga U. — Morar CFR — Szilágyi H. — Oltean CFR — Sandru CFR.

Tartalékok: Kóbori CFR, Csanu U., Fodor K. A. C., Biró H., Onos U., German V.

Végül a mérkőzés napján Marosvásárhelyre is utazik egy reprezentatív kolozsvári együttes, amelyet a következőképpen állított össze a szövetségi kapitány:

Pollizer, Doei — Caifor, Raduch — Gábor I. — Kertész, Gábor II. — Kaucsár — Szaniszló — Ábrndán — Marosán.

Tartalékok: Molnár, Arnold, Dézsi, Rosenfeld II.

Csapatkísérők: Gh. Mirion és Iulian Popescu.

A Stotter-serleg intézőbizottsága felhívja azokat az erdelyi zsidó sportegyleteket, amelyek a konferencia alkalmával Nagyváradon rendezendő mérkőzéseken résztvenni akarnak, hogy szabályszerű távirati nevezésüket legkésőbb hétfő délig juttassák el az intézőbizottság titkárához. (Kasztner Rezső, Uj Kelet szerkesztősége).

**Ki akar decemberben érettségizni?**

**GALGÓCZI** magántanfolyam előkészít jutányos árak mellett

**teljes anyagi felelősséggel**

közvetít. összevont magánvizsgákra és érettségire. Budapest, VIII. Mária Terézia-tér 3. sz., III. 22.



Chlorodont fogpaszta, Chlorodont fogpor, Chlorodont szájvízkivonat

# KÖZGAZDASÁG

## Kétmillió lejre emeli fel alaptőkéjét a kolozsvári zsidó kiegészítési bankja

A Kishiteibank és Takarékpénztár bevezeti a heti és havi befizetéses takarékbetét-rendszert

(Cluj-Kolozsvár, okt. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön este tartott igazgatósági ülésén a kolozsvári Kishiteibank és Takarékpénztár elhatározta, hogy november 14-én, vasárnap délelőtti rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlést, amelynek helyét később fogják megállapítani, elsősorban az intézet alaptőkéjének 500 ezer lejre kétmillió lejre való felemelése tette szükségessé, ami 750 darab 200 lejes új részvény kibocsátásával akar az igazgatóság megvalósítani. Az új részvények kibocsátási árfolyama az eddigi 220 lej helyett 250 lej lesz, amely igen kedvező feltételek mellett lesz fizethető. A kibocsátási árfolyam is igen kedvező, mert a részvények belátéke sokkal magasabb. Ez a tény legbeszédesebb bizonyítéka annak szörvendetes ténynek, hogy a zsidó kiegészítési bankja amellett, hogy szociális téren abszolút megfelelt a hivatásának, pénzügyileg is megszilárdította pozícióját, ami alapul szolgálhat a további bizalomra.

Az alaptőkeemelés azonban csak akkor lesz megvalósítható, ha az eredeti alaptőkét lejegyzett részvényesek már befizették hátralevőiket. Az ilyen részvényesek, bár csak csekély számban vannak, formai okokból akadályozták az alaptőke felemelését. Ezen ezért az igazgatóság szívesen a javaslatot lép majd a közgyűlés elé, hogy mindazok, akik december 20-ig hátralevőiket ki nem egyenlítették, folytatásának meg részvényesi joguktól és eddigi befizetéseiket — a kereskedelmi törvény alapján — a tartalékalap gyarapítására fordítsák.

Szociális szempontból azonban az alaptőkeemelésnél is nagyobb jelentőségű az igazgatóságnak az a határozata, hogy november elsőjén megindítja a már régen tervbe vett heti és havi befizetéses takarékbetét-akcióját. Ennek a rendszernek a célja az, hogy a kiegészítési banknak módjában legyen egy előre megállapított idő múlva tekintélyesebb összeget minden anyagi megerősítés nélkül megakartatni és ezáltal megukat, vagy hozzátartozóikat.

## Amerikai konzorcium 20 millió dolláros építkezési kölcsönt ajánlott a kormányának. Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági tanácsa ma délután 12 órakor ülést tartott. Az ülésen Trancu-Jasi miniszter ismertette egy amerikai konzorciumnak azt az ajánlatát, amely építkezésekre 20 millió dollár kölcsönt kíván nyújtani. A gazdasági bizottság elvben elfogadja az ajánlatot és utasította Trancu-Jasit, hogy folytasson megbeszéléseket a részletekre vonatkozólag. A gazdasági bizottság ezután elhatározta, hogy javaslatot tesz a minisztertanácsnak, hogy a külföldi tőke favorizálása érdekében adókedvezményben részesítsék a külföldről bejött tőkét.

minden várható eshetőségre biztosítani. A heti betét pedig 4-25 lejre kevesebb nem lehet és a pontos befizetés — késedelmi kamatok terhe alatt — legalább három és legfeljebb husz éven át kötelező. Kivándorlás, vagy halálozás esetén a betét és egét és annak kamatait soron kívül is visszaadja a bank.

A törpebetét-akciónak szociális jelentősége mellett konszolidációs jelentősége is van, amennyiben részvevőit takarékosra neveli, vagyis arra, hogy a kis összegeket is megbecsülje. Az, hogy az ilyen heti, vagy havi befizetések egyúttal mennyire jól kamatozó tőkebefektetés is, legjobban bizonyítja a következő példa:

Ha valaki hetenként 66 lej 50 banit rak be a takarékbába, tíz év alatt 50 ezer lejt kap vissza a ténylegesen befizetett 34.580 lej helyett.

Ha valaki hetenként 48 lej 75 banit fizet be, husz év múlva kereken 100 ezer lejt kap a ténylegesen befizetett 50.700 lej helyett.

Ha valaki havonta 287 lej 25 banit rak be a takarékbába, tíz év múlva 50 ezer lejt kap vissza a ténylegesen befizetett 34.470 lej helyett.

Ha valaki havonta 210 lej 75 banit fizet be a takarékbányára, husz év múlva ugyancsak 100 ezer lejt kap a ténylegesen befizetett 50.580 lej helyett.

De a tőkegyűjtésen kívül a betétesnek az a haszna is van ebből az akcióból, hogy szükség esetén befizetéseinek 75 százaléka erejéig minden külön garancia nélkül kölcsönt vehet fel, ha a követelése már a 4000 lejt meghaladja. Ezenkívül sok más kedvezményrel is jár, ha valaki résztvesz a heti, vagy havi befizetéses takarékbetétakcióban, amelytől az intézet joggal remél szép eredményeket. Az akció résztvevői november elsőjétől bárom helyen eszközölhetik majd a befizetéseiket: a Főtéren, a volt Malom-utcában és a bank Páris-utca 36. sz. alatti főpénztáránál.

## Uj Iparpártlasi kedvezmények. A „Monitorul Oficial” október 21-iki száma közli azt a minisztertanács határozatot, amelynek alapján Josef Stanberg eradi nyomdávalal, valamint Grosz Miksa bokszbányai füzem részére megadta az iparpártlasi törvényben biztosított kedvezményeket.

## Külön törvényjavaslat készült a dumping ellen. Bukarestből jelentik: Közlöttük már, hogy Manolescu elnöklété alatt működő speciális bizottság elkészítette az új vám törvényt. A javaslat a nemzeti ipar védelmének elvén épült fel. Ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszter a dumping ellen szintén törvényjavaslatot készített.

## Tőzsde

A belföldi piac ma is lajha volt. A kereslet csökkent, ezzel szemben a kínálat fokozódott. Az ár folyamok a következők:

Devizák	Valutapiac 1926 Október 22 (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Paris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich ....	3590-3600	—	—	647	3600	18770	13665	65287	1929
New-york ..	184-186	515 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	515 <sup>3</sup> / <sub>8</sub>	3356	186	71393	76880	3385	—
London ....	902-904	2514 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	2514 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	162 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	900	3482	3486 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	16420	48493
Páris .....	570-575	1547 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	1550	—	550	2135	2121	10187	299
Milano ....	820-830	2255	2260	145	80	3100	3077	147 <sup>3</sup> / <sub>4</sub>	425 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>
Prága .....	548-552	1535 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	1535 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	9990	558	2114 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>	2099	—	296 <sup>1</sup> / <sub>4</sub>
Budapest ..	380-386	7260	7255	—	2320	—	8924	47637	—
Belgrád ....	—	915	914 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	—	333	259	1249 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	1998	177
Bukarest ..	—	275	275	1785	—	383	33 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	1820	54
Varsó .....	—	57 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	57 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	—	—	792	7840	376 <sup>1</sup> / <sub>2</sub>	—
Bécs .....	2800-2820	7320	7320	—	2625	10070	—	47815	—
Berlin .....	—	12340	12340	—	4460	16984	16854	80512	—

Száz lei árfolyama: Zürich 289, Páris 178<sup>3</sup>/<sub>4</sub>, Budapest 383 0, Bécs 381 0, Prága 1820.

## Szerkesztői üzenetek

F. Vilmos, Sighet. Az ügyet nagyon komolykítja az, hogy Önök sem tudják, hol rekedhetett meg a pénz. Az ilyen követelésekre vonatkozó román-magyar egyezmény még nem lépett érvénybe és ezért nem kapott Ön még értesítést az ügy sorsáról. Az elintézését kiegészíteni nem lehet, de mihamlgy megtörténik a döntés, a pénzügyminiszterium az összes aspektus között teszi a jelentkezői felhívást.

Sole, Brasov. Cégekét ebben a rovatban elvált nem ajánlunk. Tessék figyelemmel kísérni az Uj Kelet hírdéseit, amelyek között két olyan cég is található, ahol a hívtant könyvet megszerzheti.

Tiber, Tesca. Fenti üzenet Önnek is szól. Érdeklődő. 1. Nincs igazsá, mert Lázár kibocsátását megtagadta a bukaresti labdarúgószövetség. 2. Zsidó. 3. Nem valószínű, mert a hírt mi is megkapjuk volna.

G. Jakob, Dej. Temesváron a kereskedelmi és iparkamarának is van információs osztálya.

„Theodor K. 17”. A városi borbírályzletre vonatkozólag a törvény egy intézkedik, hogy tekintet nélkül a nyitás érájára, hétköznapokon este 8 kor zsidó kell, hivatalos ünnepek előestéjén pedig este 11 órákor. A déli zárást is a tulajdonosra bízza a törvény azon feltétellel, hogy az alkalmazottak megkapják a kétórás pihenőt és a munkaidő a napi nyolc órát meg ne haladja.

1117 előzetes, Hateg. A szerencsétlenül járt Ferenczi Sándor rajzólóról mi is csak snajit tudunk, hogy Párisban van, de a címét nem ismerjük.

Oivasó, Dej. Belgiumba is kell beutazási engedély, ha ott akar letelepedni.

R. Mór, Marghita. Nem kötelezhetők arra, hogy beiratkozzanak az ötödik osztályba.

### Select-mozgó

Október 23-án Patt és Patachon mindentűz közkedvelt művészek:

### Patt és Patachon rendőrök

Nagyszerű vigjáték, 2 órai nevetés

Monopol Centrala

### Urania-mozgó

Douglas Fairbank kiváló művész, nagyszerű fitmében

### Zorro jele

Óriási siker. Fantasztikus kalandok.

### Apollo-mozgó

Október 23-án

### Rin-tin-tin

világírú kutya a nagyszerű filmében

### Néma vádló-ban

Monopol Transfilm

## Bankok,

gyárosok és kereskedők

üzleti könyvszükségletüket rendeljék meg a

## Bernát

üzleti könyvgyárban, Cluj (Kolozsvárt).

Wirth, Stölzhammer, Hoffmann, Produktiv Genossenschaft, Lauerberger & Gloss, Partardt Luner  
zongoragyarak képviselője  
Gyári árak. Telefon 4-94  
Sternberg J., - Oradea.

## szelv

Az alarótt megállaltak arra, téükben bvasárot ár szerkereskszelvényeilyeket vározöljük.

### Koloz

Gólya Árcikkében a Heller és különlegesség Szabó Jéőszidivat kaktáron

Sándor A legességék le Kalapkir minden árba

Hellios (F verék, harisn Blätt (Fő tudomásu, h Sips Jer és női kézim

Neumann és gyermekr Katz és öltönyök, ösz

Farkas I a legjobb cip

Rózsa-Ró szerek, gyög legolcsóbb D'or illa börridikülök Diana illatszerek és

Párisi Á divat cikke, és cipőkülön

Fischer készletek, te árak és köny Auslánd boros és étke Épületüvege

Dunky é órakülönlege Fenő és Elsőrendü é olcsóbb besz

Friedma Az összes k olcsóbb árba Safruth (F kedés. Iskola bevásárlási f

Spéter M és gyarmatár „Maximil mat és itálá

Bonbone és külföldi c raktára

Fendrich A raktára Str sal szemben

### Sighetu

Fischmann férfitdivatúru Jakober An Voda 30) sz nemü szükség Salamon é és gyermekd szerzesheti be

Weisz Jen zium mellett forrás

Somogyi F berendezési tezés Úvege

## Az Uj Kelet szelvénybevaltó helyei.

Az alant felsorolt cégek az Uj Kelettel kötött megállapodás alapján kötelezettséget vállaltak arra, hogy lapunk szelvényeit teljes értékükben beváltják, oly módon, hogy a náluk vásárolt áruk összegének 10 százaléka — fűszerkereskedőknél 5 százaléka — az Uj Kelet szelvényeivel fizethető. A szelvénybevaltó helyeket városok szerint naponként felváltva közzöljük.

### Kolozsvári szelvénybevaltó helyek

**Női divat**  
Gólya Áruház (Regele Ferdinand 11) Női divatcikkben a legolcsóbb bevásárlási forrás  
Heller és Molnár (Reg. Ferdinand 5) Női különlegességek és divatcikknek nagy raktára  
Szabó Jenő (Reg. Ferdinand 5) Angol és francia öszidivat különlegességek állandó nagyválasztékban raktáron

**Uri divat**  
Sándor Ágoston Utóda (Unió-ut 2) Uridivat-különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása  
Kalapkirály (Fötér 24) Uridivat-különlegességek minden árban. Világmarkák egyedárúsítása

**Szövöttáru, harisnya**  
Helios (Fötér 7) Kötött kabátok, mellények, puloverek, harisnyák, keztük áruház (Szabott áruk)  
Blatt (Fötér 13) Kár minden kísérletét, mert köztudomásu, hogy Blatt harisnyái a legjobbak  
Sipos Jenő (Reg. Ferdinand 8) Harisnyát rövidárut és női kézimunkát a legolcsóbban árusít

**Férfi ruha**  
Neumann M. (Fötér 14) Raglánok, férfi öltönyök és gyermekruhák nagyáruház  
Katz és Mendel (Fötér 10) Mindenfajta divatos öltönyök, őszi és téli kabátok állandóan raktáron

**Cipő**  
Farkas Ignác (Renner Palota). E cégnél kaphatja a legjobb cipőket.

**Illatszertár**  
Rózsa-Royal drogeria (Fötér 26). Illatszerek, vegyszerek, gyógyszerek, gyógyáruk és betegápolási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása, nagyban és kicsinyben.  
D'or Illatszertár (Fötér 6). Leginomabb parfümök, bőridikülők a legolcsóbb napiáron vásárolhatók  
Diana Illatszertár (Posta mellett) Kölni vizek, illatszerek és diszmiáruk különleges áruház

**Bazár**  
Párisi Áruház (Reg. Ferdinand 12) Férfi és női divat cikkek, játékaruk, gyermekkoscsik, bőrdiszmiáruk és cipőkülönlegességek nagyraktára

**Üveg**  
Fischer üvegüzlet (Reg. Ferdinand 6) Ebédő-készletek, teás és kávécsészék, üveggészletek, lámpa-áruk és konyhafelszerelések nagyraktára Képkerepezés  
Ausländer Rudolf (Uránia-palota mellett) Vizes, boros és étkezőkészletek, uborka és befőttes üveges Épületüvegzés és képkerepezés

**Ékszer, óra**  
Dunky és Beer (Fötér 29) Mindennemű ékszer- és órákülönlegességek nagyválasztékban állandóan raktáron  
Fenyő és Braunfeld, kir. udv. szállító (Fötér 15) Elsőrendű ékszerek, precíz órák és dísztárgyak legolcsóbb beszerzési forrása

**Könyv, papír**  
Friedmann könyv- és zeneműkereskedés (Fötér 26) Az összes könyv és zeneműkereskedés állandóan a legolcsóbb árban kaphatók  
Safrutin [Piata Mihai Viteazul 39] Zsidó könyvkereskedés. Iskolaszerek és irodai felszerelések legolcsóbb bevásárlási forrása

**Fűszer, csemege, cukorka (5%)**  
Spéter Mózes (Széchenyi-tér 12) Mindenfajta fűszer és gyarmatáruk legolcsóbb beszerzési forrása  
„Maximilian” (Unió-ut 26) Fűszer, csemege, gyarmat és italáruk a legolcsóbb napiáron  
Bonboneria „Teil” (Unió-ut 12) Mindenféle bel- és külföldi csokoládé és cukorka-különlegességek nagy raktára

Fendrich Adolf fűszer, gyarmat és csemegeáruk nagy raktára Str. Motilor (Monostori-ut) 36 Mentőállomással szemben

### Sighetul-Marmatiei (Máramarossziget)

**Divatáru, textil, kötöttáru**  
Fischmann Nándor (Str. Dr. Joan Mihály 5) Női és férfidivatáru és szövet-különlegesség őrjási választékba.  
Jakober Armin textil, szövöttáru üzletében (Bogdan Voda 30) szerezheti be legolcsóbban ruha- és fűszer-nemű szükségleteit

Salamon és Wiesel divatáruház (Fötér 7) Férfi, női és gyermekdivat különlegességeit a legolcsóbban itt szerezheti be

**Cipő**  
Weisz Jenő volt „Bata”-féle cipőüzlet (Leánygimnázium mellett) Elismert legszolidabb cipőbevásárlási forrás

**Üveg, porcellán**  
Somogyi Ferenc utóda üveg, porcellán és konyhaberendezési cikkek Berndorfi alpaka-árus Képkerepezés Üvegesés

### Fűszer, csemege

Ha Szigetre jön, feltétlenül keresse fel az „Erzsébet Büffet”, ahol naponta friss és izletes sütemények és felvágottak kaphatók

Fuchs Izidor cukorkaáruház, Fötér Bel- és külföldi cukorka különlegességek, tej- és husneműek legolcsóbb beszerzési helye

Pollák Ilona (Bogdan Voda 40) fűszer és rövidáru legolcsóbb forrása, engrosban és detailban

Weisz Izidor Str. Dr. Mihályi 13) Fűszer, gyarmat-áru és italok legolcsóbb beszerzési helye

### Fogászat

Satzberger Joachim fogászati műterme (C. Bogdan Voda 15) Mindenféle arany, platina és kaucsuk munkát a legjobb kivitelben a legolcsóbb árak mellett készíti olcsó árral

### Varrógép, kerékpár és sportcikkek

Weisz Izidor, (Str. Dr. Mihályi 13) A világ legjobb gyártmányú varrógépei, kerékpárjai, irógépek, sportcikkek és az összes alkatrészek beszerzési forrása

### Ékszeráruk

Gerstel Márton ékszeráruház (Bogdan Voda 1) Brillánsok, arany és ezüst ékszerek, fali- és zseborák, szemövegek a legolcsóbb beszerzési forrása

### Illatszertár, rasol

Glanczmann Adolf, Resling-féle rasol fölerakat (Bogdan Voda 40) Pipere cikkek, kölnivizek, illatszerek legolcsóbb bevásárlási forrása

### Nagyvárad szelvénybevaltó helyek

**Női divat**  
Szenszki Miklós (Sas passage). Harisnyák, keztük, fenneműek, csipkék, szallagok és női divatcikket, nagy választékban.

**Uridivat**  
Róth M. Utóda (P. Reg. Maria 3). Kalap és uridivat különlegességek üzlete.

**Ruha**  
Fóna Andor (Sas passage). Legszebb modell felöltők legnagyobb választékban és a legolcsóbb áron szerezhető be.

Alxelrad „Sas” férfiruha-áruház (Sas passage). Férfi és férfiruha, felöltők, bőrkabátok legolcsóbb beszerzési forrása.

**Közt-szövött**  
Ábrahám Artur (Rimanóczi-ut 4). Kötött mellények, minden fajta harisnyák (kivéve sejtés áruknál) csipkék és rövidáruk legolcsóbb beszerzési forrása.

**Szövet**  
Schneider és Mihelyffy (Bul. R. Ferd. 10, fiók Avram Jancu No 8). Eredeti angol szövetek legolcsóbb bevásárlási forrása.

Ungár és Glück (Sas passage). Férfi és női szövetek, vásznak és ágyminturák nagy választékban kaphatók.

**Cipő**  
Gonda Testvérek (Reg. Ferdinand 5). Női, férfi és gyermek luxus-cipők nagy választékban és a legolcsóbb napi árban.

Glück Zoltán (Zöldfa-utca 23). Minden fajta férfi, női és gyermekcipők olcsó napiáron szerezhető be.

**Óra, ékszer**  
Urán óra és ékszerüzlet (Zöldfa-utca 8). Brillánsok arany és ezüst ékszerek, fali és svájci zseborák legelőnyösebb beszerzési forrása.

Klein Ékszeráruház (Str. Avram Jancu 4). Arany, ezüst és brilliáns ékszerek, svájci órákülönlegességek és jeggyűrűk állandó nagyraktára.

**Illatszertár**  
„Ninon” Parfumerie (Piata Unirii 2). Tartósillatú kölnivizek minden illatban, parfümök, puderek és szappanok legolcsóbb beszerzési forrása.

**Könyv, papír**  
Láng József Utóda (Reg. Ferd. 7). Antikvár és új könyvek, papír és írószerek legolcsóbb beszerzési forrása.

**Üveg**  
Weisz és László (Sas passage). Szervizek, mindenfajta üveg- és porcellán-áruk legolcsóbb beszerzési forrása.

**Bazár**  
Engel Park áruház (Reg. Ferdinand 3). Diszmiáruk, márkás porcellánok, redikülők, acéláruk és gyermekkoscsik állandó nagy raktára.

**Régiség**  
Sternberg I. (Reg. Ferdinand 14). Zongorák, régi-ségek, műtárgyak, szőnyegek részlete is a legolcsóbb napi áron szerezhető be.

**Ernyő**  
Blum Vilmos (Körös-part). Sajátgyártmányú ernyőkülönlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása.

**Gőzmosó**  
Kristály kelmefestő, vegytisztító és gőzmosóda [Piata Unirii 16] Tökéletesen fest és tisztít.

**Parafint, stearint**  
és mindenféle templomi, szalon és karácsonyi gyertyát gyárt és felhívásra miattított ajánlattal szolgál  
**Lengyel Sándor és Flai**  
gyertyagyára, Arad. Interurban telefon 407.

## Dr. Kohn Hillel ügyvéd

irodáját, Cluj, Str. Baritiu 10. szám  
(volt Malom-u.) újból megnyitotta.

A közkedveltségnek örvendő

## „Ursus-Extra”

világos sörkülönlegesség ismét kapható.

CZELL-sörfőzde Kolozsvár-Monostor

## JOSIF IZRAEL szüicsmester

Cluj (Kolozsvár), Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. szám.

Nagy választék mindenféle szőrméből.

Lelkiismeretes kiszolgálás garantálva.

